

(המשך מעמוד 53)

חשבה על זה הרבה פעמים. תיארה לעצמה את רגע מותו כשהוא ארז חז בידה. סוף מושלם לחיים משוער תמים. אבל לא כך זה היה.

תמונות

יפות

מותו היה, לדעת רבים, מוות שהוא בעצמו היה בוחר בו. אילו יכול היה לבחור. בערב יצא לפתיחת תערוכה של ידידו, יוסל ברנגר. אחר-כך הלכה חבורה של מה לחגוג במסיבה. רטוש היה בין חבריו עד שעות-הבוקר המוקדמות. חזר הביתה, הלך לישון ולא קם.

מוות של צדיקים הוללים. אמר לי משהו. יוחנה לא יכלה לסלוח לעצמה

השלימה עם זה שרטוש לא יחזור אליה. כשנישאה לו, ידעה מה הימחר שתצטרך לשלם עבור הזכות הגדולה של חיים במחיצתו במשך 17 שנה. אין היא מצטערת לרגע, רק משלמת את השטר עכשיו. בי עזב, ככאב ובגאווה.

ביקשתי ממנה כמה תמונות בשביל הכתבה שרציתי לכתוב, והיא אמרה: "הרי אמרתי לך שאני לא משתפת בזה." אמרתי לה שאני אשתמש בתמונות שיש במערכת. חשבה רגע ואמרה: "אני יודעת איזה תמונות יש לכם. רטוש לא נראה שם טוב. אם אין לי ברירה, אתן לך תמונות שהוא נראה בהן יפה."

רציתי לשאול אותם אם היא מתארת לעצמה שתינשא מחדש, אבל לא העזתי. לא בבית הזה, במיקדש הזה שהיא עשתה לי-זיכרו, ושבתוכו היא ממשיכה כ-

כנען

כשנולדה הוא שמח!

אילו לחיות לצידו של רטוש, בי נעגועים. משהו מחבריהם אמר לי פעם ששום צעירה ישראלית לא היתה מתחנת עם איש זקן, לא-מקובל.

שלא יצאה איתו בערב האחרון של חייו, היא נשארה בבית, כי לא יכלו להשיג בייביסיטר. היא לא יכולה לסלוח לעצמה שדווקא בי שנתיים האחרונות, כשאולי היה

כשנישאו היתה בת 18,

מאופרת, מקושמת, ולידה איש

זקן, כפוף, נשען על מקל.

כשנפטר, הסתיימו חייה

החברתיים והרגשיים לתמיד

עני ושתיין, ובדואי לא היתה ממשיכה להעריץ אותו שנים כל-כך רבות. יוחנה, בדואי, אינה אשה ישראלית טיפוסית. רניאלה שמי

זקוק לה יותר מתמיד, היתה עסוקה עם התינוקת שלהם, ואולי היה בודד, אולי חשב שהילדה תפסה את מקומו. עכשיו היא חיה בגחיות יחסית.

מדדונג
מתנה

ברכה?

ההורים רחל ודוד גיל בקשה לערוך חקירה

רחל גיל עמדה בפתח מעון הפעוטות והמתינה לבתה ברכה. השעה היתה בערך 4 אחר-צהריים. המטפלת, גורית, ניגשה לרחל וסיפרה לה שברכה ישנה ב-מיטתה. האם מהירה אל התינוקת, גורית הוסיפה: "הילדה סירבה ל-אכול ארוחת-צהריים ובכתה." האם מצאה את ברכה שוכבת על המיטה עם פניה כלפי מטה, וידיה לצידו גופה. היא הרימה אותה, רחל ראשה של הילדה נפל הצידה. רחל התחילה לצעוק: "הילדה שלי מתה!"

ברכה, בת 14 וחצי חודשים, הובאה לתחנת מגן-דוד-אדום ב-מיצפה-ירמון. אך היה כבר מאוחר מדי. ברכה נפטרה. היה זה ב-15 באפריל 1981.

המישטרה גבתה עדויות ממספר לוח מעון כלניות של נעמת במיץ-פה-רמון. העידה שושנה בן-גיני, מטפלת לא מוסמכת: "עד לשעה 10 בערך, כשחילקתי את הבגנות, היתה הילדה במצב-רוח טוב. היא אכלה את כל הבגנה. משעה 10 ועד 11, הפעוטות חופשיים לשחק.

ב-11.30, הוכנסו הילדים לכיתה כדי להחליפם ולתת להם ארוחת-צהריים... משעה זו התחילה ברכה לצרוח ולבכות ללא כל סיבה. ניר גשתי אליה. היא היתה אדומה ב-פנים ועם גולת. הרמתי אותה ו-נסיתי להרגיע אותה. חשבתי ש-היא רעבה. ביקשתי להכין לה את המרק, כדי שתוכל לישון. אך ברכה לא רצתה לאכול והמשיכה לבכות.

יצאתי איתה החוצה כדי לנסות להרגיע אותה. היא נרדמה ולקחתי אותה למיטה ואו היא שוב קמה ו-בכתה. לקחתי אותה לידיים והיא שוב נרדמה. הפעם היא המשיכה לישון, כשהשכבתי אותה במיטה, כיסיתי אותה והלכתי לספל ב-שאר הפעוטות. זה היה ב-12.

בשעה 2 ורבע, השעה שבה מחליפה את הפעוטות שקמים מה-שינה, שמעתי את ברכה בוכה ב-קול חלוש. אחרי שגמרתי להחליף ניגשתי למיטה לראות אם היא התעוררה. רציתי להאכיל אותה כי היא לא אכלה כל היום. כשניגשתי למיטה ראיתי שהיא שוב נרדמה. הפעם היתה השמיכה מתחתיה.

שושנה בן-גיני ציינה בהמשך עדותה במישטרה שכאשר הגיעה למעון המנהלת, יעל גולן, היא סיפרה על התנהגותה של ברכה והלכה הביתה.

יעל גולן העידה בין היתר: "ני צאתי לערוך קניות למעון עד ש-שעה 11.30 לערך. נשארתי עד ש-השכבתי את כל הילדים, וזה היה בערך בשעה 12.30. הלכתי הביתה עד השעה 3. כשחזרתי להחליף את המטפלות של הפעוטון, נמסר לי שברכה לא הרגישה טוב ולא אכלה ארוחת-צהריים.

בשעה 3 ו-10 דקות הלכתי ל-פעוטון להאכיל את הילדים. הייתי איתם עד ששמעתי את הצעקות. מייד נכנסתי לברך מה קרה. גורית, המטפלת של אחרי-הצהריים מסרה לי את הילדה, ואו הבנתי שהיא ללא תנועה וקרה. רצתי מייד לקרוא לאחות, שהיא אחות מוסמכת. היא הגיעה מייד והגשי-מה אותה. ניגשתי להרגיע את ה-אמא. עד שהגיע האמבולנס."

אין סימני

אלימות

מחרת היום הועברה ג-פתה של ברכה גיל למכון ל-רפואה מיספסית באברכיבי. בי חוות-דעת של הפתולוג הד"ר דויד אוברבון, נאמר: "לא נמצאו שום סימני הבלה ואין מקום להשערה שהמוות היה בלתי-טבעי. המימצ-אים המיקרוסקופיים יכולים ל-העיד על תהליך זיהומי (ויראלי)."

רופא מקומי העיד שברכה סב-